SİYER

10. SINIF

3. ÜNİTE: RİSALETİN MEKKE DÖNEMİ

“İlk Vahiy”, “Gizli ve Açık Davet”,
“İlk Müslümanlar”

3. ÜNİTE: RİSALETİN MEKKE DÖNEMİ

2.1. İlk Vahiy

2.2. Gizli ve Açık Davet

2.3. İlk Müslümanlar

Neler Öğreneceğiz?

Peygamberliğin insanlık tarihi açısından önemini…

Peygamberimizin İslam'a davet sürecini ve davet metodunu…

Cahiliye taassubu dikkate alındığında İslam davetine ne tür tepkilerin olması beklenir?

Vahiy, Allah'ın bir emri, hükmü veya bilgiyi peygamberine gizli olarak bildirmesidir.

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) risalet öncesi vahye hazırlığı belli aşamalardan geçmiştir.
- Allah tarafından kalbi rüyalarla vahye hazırlanan Hz. Peygamber, altı ay boyunca salih rüyalar görmüş; bu rüyalar aynen gerçekleşmiştir.
- Bu durumdan etkilenen Peygamberimiz kaygı ve endişeye kapılmış, yaşadıklarını eşi Hz. Hatice ile paylaşmıştır.

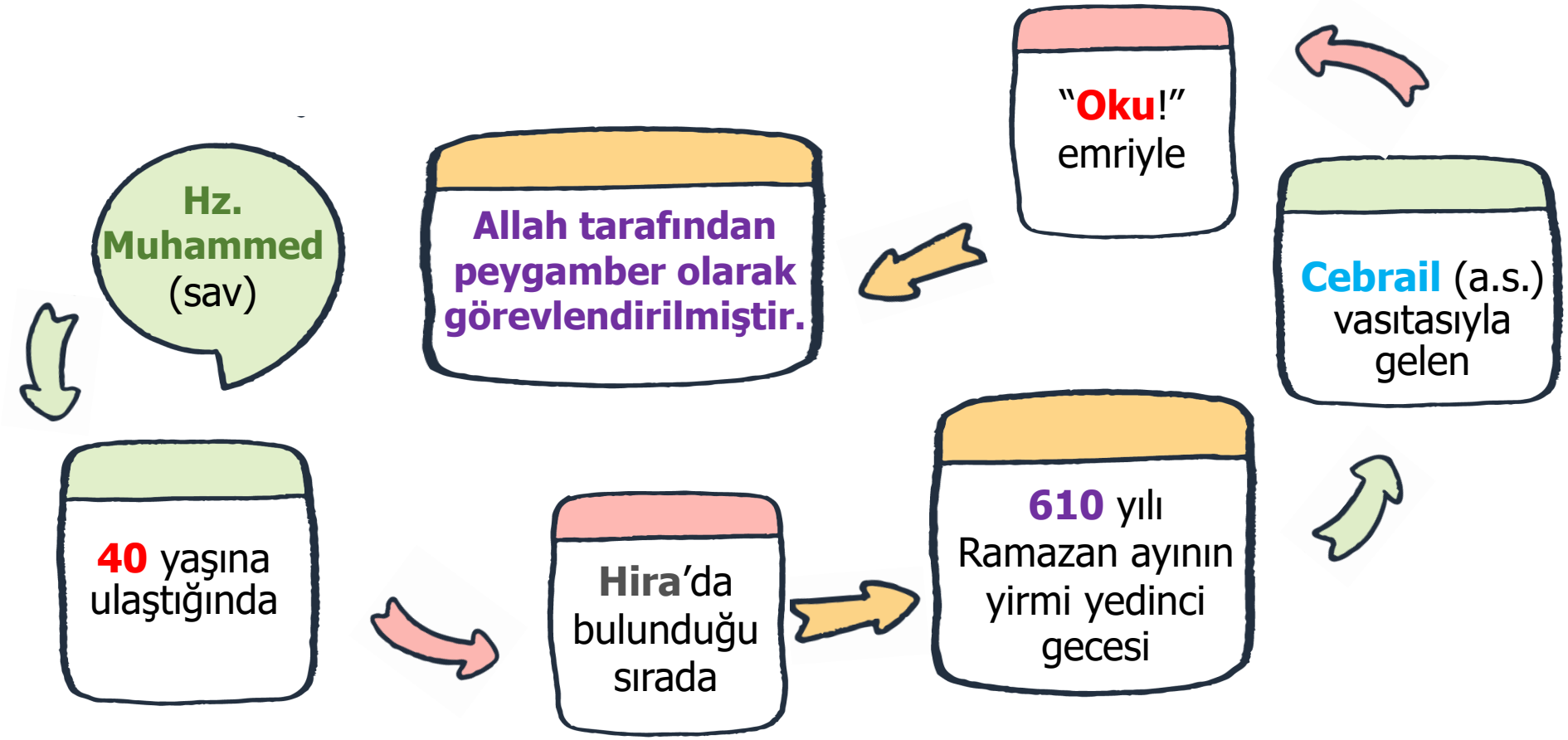
Hz. Muhammed (sav)
40 yaşına ulaştığında
Hira'da bulunduğu sırada
610 yılı Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi
Cebrail (a.s.) vasıtasıyla gelen
"Oku!" emriyle
Allah tarafından peygamber olarak görevlendirilmiştir.

OKUMA PARÇASI

İlk vahyi Hz. Peygamber şöyle anlatmaktadır:

"Seher vakti Cebrail yanıma gelerek bana:

– Oku, dedi.

– Ben okuma bilmem! dedim. Beni kucaklayıp takatim kesilinceye kadar sıkmaya başladı. Bir süre sonra serbest bıraktı. Tekrar:

– Oku, dedi. Ben:

– Ne okuyayım? diye sordum. Bir şey söylemeden tekrar beni tutup sıkmaya başladı. Biraz sonra yeniden bıraktı. Üçüncü kez beni bıraktıktan sonra: 'Yaratan Rabb'inin adıyla oku! O, insanı bir alaktan (embriyo) yarattı. Oku! Rabb'in kerem sahibidir. Kalemle (yazmayı) öğretti. İnsana bilmediğini öğretti.' ayetlerini indirdi.

Korku ve endişeden titriyordum. Eve vardığımda:

– Beni örtün, beni örtün! diyebildim. Beni sarıp örttüler. Sakinleşince yattığım yerden doğruldum.

– Hatice, bana ne oluyor? Helak olmaktan korkuyorum diyerek gördüklerimi anlattım. Beni teselli eden Hatice:

– Endişe etme! Yemin ederim ki Allah hiçbir vakit seni utandırmaz. Çünkü sen; akrabalarını görüp gözetir, zorda kalanlara yardım eder, ihtiyaç sahibinin ihtiyacını giderir, misafire ikram edersin. Sıkıntı anında Hakk'ın yanında yer alır, haklıya yardım edersin, dedi..."

(Buhârî, Ta'bîr, 1; Müslim, İman, 73.)

İlk vahyin ardından yaşadıklarını eşine anlatan Hz. Peygamber'i Hz. Hatice dikkatle dinledi.

Peygamberimizi (s.a.v.) Varaka b. Nevfel'e götürüp olanları bir de Varaka'ya anlatmasını istedi.

İncil ve Tevrat'a hâkim yaşlı bir Hıristiyan olan Varaka, Allah Resulü'ne (s.a.v.) gördüğünün bütün peygamberlere ilahî emirleri ulaştıran vahiy meleği Cebrail (a.s.) olduğunu söyleyerek onu peygamberlikle müjdeledi.

Ardından da: "Seni yalanlayacaklar, sana savaş açıp bu şehirden çıkaracaklar. Şayet o günlere ulaşırsam mutlaka sana yardımcı olacağım." dedi.

Hira mağarası

Vahyin Kesilmesi

- İlk vahyin ardından bir süre vahiy gelmedi.
- Vahyin kesilmesi Hz. Peygamber'i endişeye sevk etti.
- Cebrail (a.s.) ile karşılaşmak arzusuyla sık sık Hira'ya gitmeye başladı.

- Vahyin kesintiye uğradığı **fetretü'l-vahy** adı verilen bu dönemde Peygamberimizin ruh hâlini Allah şöyle anlatmıştır:

- **"Rabbin seni bırakmadı ve sana darılmadı. Gerçekten senin için ahiret dünyadan daha hayırlıdır. Pek yakında Rabbin sana verecek de hoşnut olacaksın. O, seni yetim bulup barındırmadı mı? Şaşırmış bulup da yol göstermedi mi? Seni fakir bulup zengin etmedi mi?"**

(Duhâ suresi, 3-8. ayetler.)

Gizli Davet

- Sık sık Hira'ya giderek burada tefekkür eden Hz. Muhammed (s.a.v.), Hira'dan döndüğü bir gün Cebrail'i (a.s.) asli suretinde tekrar gördü.

- Korku ve heyecanla evine gidip *"Beni örtün, beni örtün!"* diye seslendi.

1

Müddessir Suresi, 74/1. Ayet

يَآ اَيُّهَا الْمُدَّثِّرُۙ

Meal

Ey örtünüp bürünen (Peygamber!)

2

Müddessir Suresi, 74/2. Ayet

قُمْ فَاَنْذِرْۙ

Meal

Kalk da uyar.

3

Müddessir Suresi, 74/3. Ayet

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْۙ

Meal

Rabbini yücelt.

4

Müddessir Suresi, 74/4. Ayet

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْۙ

Meal

Nefsini arındır.

5

Müddessir Suresi, 74/5. Ayet

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْۙ

Meal

Şirkten uzak dur.

Bu ayetlerle yeniden başlayan vahiy, ardı arkası kesilmeden devam edecektir.

- İnsanları Allah yoluna davet ve tebliğle görevlendirilen Hz. Peygamber, ilk önce eşi **Hz. Hatice** ve ailesini risaletini tasdik etmeye çağırdı.

- Gizli davet denilen ilk dönemde Allah Resulü'nün irtibat kurup ulaştığı kişilerin hemen hemen tamamı Müslüman oldu.

BİLİYOR MUSUNUZ?

- Cebrail (a.s.) vahyin geldiği ilk günlerde Hz. Peygamber'e abdest ve namazı öğretmiş, o da Cebrail'den gördüğü şekliyle Hz. Hatice'ye öğretmiş ve birlikte namaz kılmışlardı.

Temsilî

Dârülerkam

Erkam b. Ebi'l-Erkam'ın Müslüman olmasıyla Safâ Tepesi'nin eteklerinde olan evi Müslümanlar için toplanma mekânı oldu.

Dârülerkam adı verilen bu mekân

İslam'ın ilk **davet merkezi** olması

Kâbe'nin haremine dâhil oluşu

Pek çok kimseyle **iletişim kolaylığı** sağlaması

açısından önemli bir konuma sahipti.

- Hz. Peygamber; ashâbına Darülerkam'da Kur'an'ı ve dinî bilgileri öğretiyor, onlarla birlikte namaz kılıyordu.
- Açık davet başlayıncaya kadar burayı merkez edinen Allah Resulü, İslam devletinin çekirdek kadrosunu da burada yetiştirdi.
- Hz. Peygamber, nübüvvetin altıncı yılında Hz. Ömer'in Müslüman olmasına kadar Dârülerkam'daki faaliyetlerine devam etmiştir.

Açık Davet

- Risaletin dördüncü yılında nazil olan **“Sana emrolunanı açıkça söyle ve ortak koşanlardan yüz çevir!”** ayetiyle gizli davet süreci sona ermiş, açıktan davet aşamasına geçilmiş oldu.
(Hicr suresi, 94. ayet.)

- Bundan sonra Mekke’nin Fethi’ne kadar sürecek olan çetin bir mücadele başladı.

“(Önce) en yakın akrabanı uyar. Sana uyan müminlere (merhamet) kanadını indir. Şayet sana karşı gelirlerse de ki: Ben sizin yaptıklarınızdan muhakkak ki uzağım.”

(Şuarâ suresi, 214-216. ayetler.)

ayetiyle ise yakın akrabadan başlamak üzere tüm Kureyş’in İslam’a davet edilmesi emrediliyordu.

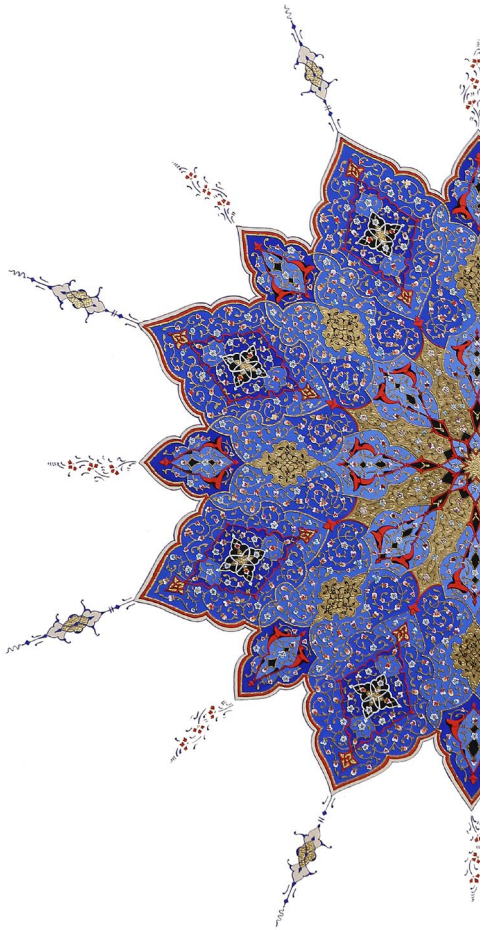

Allah Resulü vahye uygun olarak önce yakınlarını davet ederek risaletini duyurmak istedi.

Peygamberimiz birkaç gün sonra yeni bir toplantı daha tertip etti.

Amcası Ebu Talib, atalarının dinini terk etmeyeceğini ancak hayatta olduğu müddetçe kendisini destekleyeceğini bildirdi.

Ancak amcası Ebu Leheb konuşmasına fırsat vermeden topluluğu dağıttı.

Onları Allah'ın birliğine inanmaya, risaletini tasdik etmeye ve kendisine destek olmaya çağırdı.

Allah Resulü,

“De ki: Ey insanlar! Gerçekten ben sizin hepinize, göklerin ve yerin sahibi olan Allah’ın elçisiyim. Ondan başka Tanrı yoktur, O diriltir ve öldürür. Öyle ise Allah’a ve ümmi Peygamber olan Resulü’ne -ki o, Allah’a ve onun sözlerine inanır- iman edin ve O’na uyun ki doğru yolu bulasınız!” emriyle insanları açıktan İslam’a davet etmeye başladı.

(A’râf suresi, 158. ayet.)

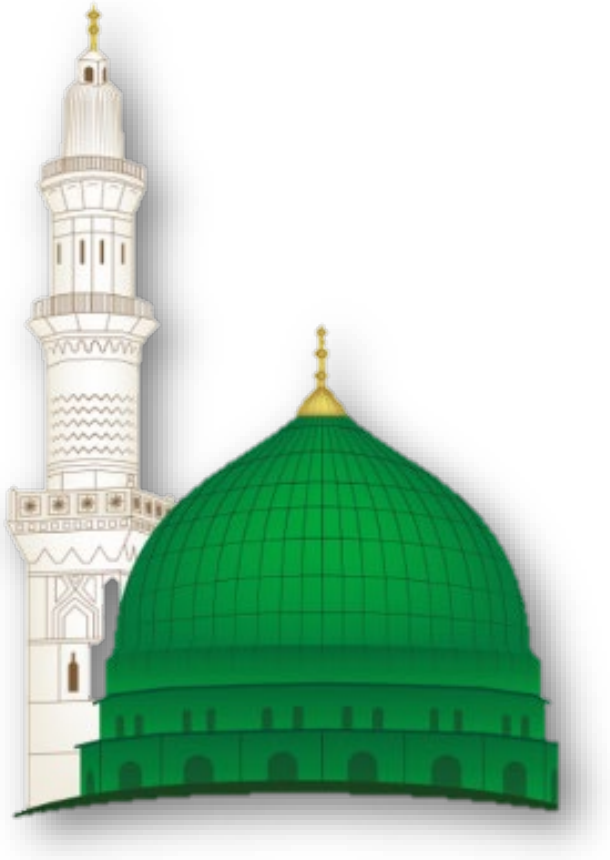

Hz. Peygamber, İslam'ı daha geniş kitlelere duyurabilmek için Mekke çevresinde kurulan Ukâz, Mecenne ve Zülmecâz panayırlarını ziyaret etmeye başladı. İnsanların toplu bulundukları yerleri dolaşır, rastladığı herkese İslâm'ı tebliğ eder, onları Allah'ın (c.c.) birliğine iman etmeye çağırırdı.

Açık davet safhası, müşriklerin tüm engellemelerine rağmen hicrete kadar devam etti.

İlk Müslümanlar

Hz. Peygamber ilk daveti eşine yapar. Hz. Hatice tereddüt etmeden onu tasdik ederek Müslümanların ilki olma şerefine ulaşır.

Peygamberimizin yanında kalan Hz. Ali, onları namaz kılarken gördüğünde Allah Resulü onu İslam'a davet eder ve Hz. Ali'de Müslüman olur.

Küçük yaşta Şam'dan Mekke'ye köle olarak getirilip Hz. Hatice'nin hizmetinde olan Zeyd b. Hârise, Hz. Ali'den sonra Müslüman oldu.

Hz. Peygamber'in en yakın dostu olan Hz. Ebu Bekir, onun davetini ailesi dışından kabul edenlerin ilkiydi.

Osman b. Affan

Zübeyr b. Avvam

Abdurrahman b. Avf

Sa'd b. Ebi Vakkas

Talha b. Ubeydullah

Ebu Ubeyde b. Cerrah

Osman b. Maz'ûn

Said b. Zeyd

Cafer b. Ebî Talib

Mus'ab b. Umeyr

Bilâl-i Habeşî

Abdullah b. Mesud

Bu dersimizde

“İlk Vahiy”, “Gizli ve Açık Davet” ve “İlk Müslümanlar” konusunu işledik.

Bir dahaki derste görüşmek ümidiyle.